

## Rahvusvahelise kaitse saaja teabeleht

### Teil on rahvusvahelise kaitse saajana õigus

#### ● Saada teavet oma õiguste ja kohustuste kohta

Esmast teavet Sinu õiguste ja kohustuste kohta kaitse saajana annab rahvusvahelise kaitse nõustaja.

Kui Sul küsimusi:

Rahvusvahelise kaitse kohta, pöördu:

E-post: [asylum.counsel@counsel.ee](mailto:asylum.counsel@counsel.ee)

Tel: +372 53 003 702; +372 53 662 558; +372 5871 2145

Teiste viibimisaluste kohta pöördu PPA migratsiooninõustajate poole:

E-post: [migrationadvice@politsei.ee](mailto:migrationadvice@politsei.ee)

Telefon: 612 3500 (E-R 9.00-15.00)

Töö- või elukoha leidmise, sotsiaalkaitse, tervishoiu, hariduse jne teemade kohta, pöördu Integratsiooni Sihtasutuse nõustajate poole:

E-post: [info@settleinestonia.ee](mailto:info@settleinestonia.ee)

Telefon: 800 9999

Iseseisev suhtlus riigiga ehk sündmusteenus (perekonnasündmused, notariaalsed tehingud, maksud jne)

Aadressil: <https://www.eesti.ee>

#### ● Toimetulekuraskuste leevendamiseks pöörduda kohaliku omavalituse (KOV) poole

juhul kui vajad enda või oma pere toimetulekuks abi, tuleb võtta ühendust oma elukohajärgse KOV sotsiaaltöõspetsialistiga. Sotsiaaltöõspetsialist viib läbi vajaduste hindamise, et selgitada välja, kas ja millist toetust või teenust võite toimetulekuraskuste ületamiseks vajada. Kohaliku omavalitsuse pakutavate toetuste ja teenuste seas on toimetulekutoetus, toiduabi, võlanõustamine, tugiisikuteenus jmt. Abi saamise eelduseks on vajalike tingimuste täitmine, sealhulgas elukoha registreerimine Rahvastikuregistris selles kohalikus omavalitsuses, kust toetusi ja/või teenuseid soovite taotleda.

Kõikide omavalitsuste kontaktid leiad aadressilt:

<https://www.eesti.ee/et/asutuste-kontaktid/kohalikud-omavalitsused>

● **Esitada elamisloa pikendamise taotlus**

Juhul, kui soovid Sulle antud elamisluba pikendada, siis tuleb esitada vastav taotlus PPA-le neli kuud enne elamisloa tähtaja lõppemist. Vajaduse korral abistab Sind sulle määratud tugiisik, rahvusvahelise kaitse nõustaja või migratsiooninõustaja.

● **Esitada pikaajalise elaniku elamisloa taotlus**

Kui oled Eestis elanud tähtajalise elamisloa alusel katkematult 5 aastat, oled omandanud eesti keele oskuse B1 tasemel, siis on Sul võimalik rahvusvahelise kaitse saajana taotleda pikaajalise elaniku elamisluba. Täiendavalt selgitab Sulle nõudeid ja taotlemise korda migratsiooninõustaja.

● **Saada vajadusel pärast majutuskeskusest lahkumist tugiisikuteenust**

Kohaliku omavalitsuse poolt võidakse vajadusel Sulle määrata rahvusvahelise kaitse (RVK) saanute tugiisiku, kes toetab Teid kohanemisel uues elukeskkonnas ja aitab ametiasutustega suhtluses.

● **Abi Häirekeskusest**

Helista hädaabinumbrile 112, kui sinu või kellegi teise elu, tervis, vara või keskkond on ohus või arvad, et midagi sellist on juhtumas. Sind juhendatakse ja Sulle tullakse appi.

● **Pöörduda oma õiguste ja vabaduste rikkumise korral kohtusse või soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantselei poole**

- Kui Sinu õigusi on rikutud era-, kui ka teistes küsimustes, on Sul võimalus pöörduda kohtusse

Kohtute kontaktid leiad veebilehelt:

Kohus.ee

- Kui tunned, et Sind pole koheldud sooliselt ega sotsiaalselt võrdselt teistega pöördu soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinikku kantselei poole:

Telefon: +372 53525002

e-post: avaldus@volinik.ee

● **Olla ühenduses ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametiga (UNHCR)**

Kontaktid:

Sveavägen 166, korrus 15

11346, Stockholm, Sweden

Telefon: +46 10 10 12 800

E-post: [swestprotection@unhcr.org](mailto:swestprotection@unhcr.org)

Koduleht: [www.unhcr.org/neu](http://www.unhcr.org/neu)

● **Oma perekonna taasühendamiseks**

Kui oled saanud rahvusvahelise kaitse ja elamisloa, siis on sul õigus kutsuda enda juurde elama oma perekonnaliikmed – abikaasa, registreeritud elukaaslane, laps, sinu ülalpeetav vanem. Taasühendamise taotluse saad esitada PPA-le. PPA kontrollib andmeid ja otsustab, kas taasühendamine on lubatud 30 päeva jooksul. Perekonnaliikmete Eestisse saabumine tuleb korraldada ja tasuda sinul või sinu perekonnaliikmetel.

● **Reisida väljaspool Eestit EL liikmesriikides<sup>1</sup> korraga kuni 90 päeva ning reisida vastavalt sihtriigi reeglitele väljapoole EL piire**

Juhul kui otsustad reisida kodumaale või võtate vabatahtlikult ühendust koduriigi esindusega, siis võib PPA seda tõlgendada kaitsevajaduse puudumise või lõppemisena. Sellisel juhul võib PPA alगतada rahvusvahelise kaitse ja elamisloa kehtetuks tunnistamise menetluse.

● **Pöörduda vabatahtlikult tagasi oma päritoluriiki**

Palun pöörduge abi ja nõustamise saamiseks IOM või PPA tagasisaatmisnõustajate poole. IOM kui ka PPA tagasisaatmise nõustaja aitab Sind reisidokumentide vormistamisel, reisipiletite ostmisel, päritoluriigi olukorra kohta teabe saamisel ja muudes küsimustes. Täpsem teave: [www.estonia.iom.int/](http://www.estonia.iom.int/) või [returncounsel@politsei.ee](mailto:returncounsel@politsei.ee)

Kodumaale tagasipöördumise korral loetakse Teie kaitsevajadus lõppenuks ning Teie elamisluba tunnistatakse kehtetuks.

● **Saada tuge majutuskeskusest välja kolimiseks**

Majutuskeskus pakub Sulle tuge eluaseme leidmisel, üürilepingu sõlmimisel ja üürisuhte alustamisega seotud kulude tasumisel. Teid kaasatakse sobiva kohaliku omavalitsuse üksuse ja elukoha otsimisse. Elukoha otsimisel lähtutakse võimaluse korral Teie tervises seisundist, Eestis elavate sugulaste elukohtadest, kooli või lasteaia olemasolust, töökohtade olemasolust.

Juhul kui Sa keeldute majutuskeskuse abil leitud eluruumist, siis on Sul majutuskohas võimalik viibida kuni kaks kuud.

● **Sotsiaalsetele õigustele**

Sul on samadel tingimustel Eesti kodanikega näiteks järgmised õigused:

- alaealistel juurdepääs haridusele
- täiskasvanutel juurdepääs üldharidusele, täiendus- ja ümberõppele
- töötada
- registreerida ennast Töötukassas, kui olete töötu. Töötukassa abistab tööalaste valikute tegemisel ja pakub vastavalt Sulle vajadustele rahalist toetust, tööturuteenuseid ja -koolitusi.

---

<sup>1</sup> Eesti, Belgia, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Luksemburg, Holland, Taani, Iirimaa, Kreeka, Portugal, Hispaania, Soome, Austria, Rootsi, Läti, Leedu, Malta, Poola, Slovakkia, Sloveenia, Ungari, Tšehhi, Küpros, Bulgaaria, Rumeenia, Horvaatia

- **Saada peretoetusi, sotsiaaltoetusi, vajadusel tervishoiuteenuseid** ja muud abi Eestis viibimise ajal samadel alustel Eesti alaliste elanikega. Sind aitab elukohajärgne kohalik omavalitsus.
- **Saada toimetulekutoetust kehtivate määrade kohaselt**, kui Teie varaline seis ei võimalda Teil elamist korraldada omal kulul. Toimetulekute toetuse saamiseks tuleb pöörduda elukohajärgse kohaliku omavalitsuse poole.

- **Abistamine vägivalla või väärkohtlemise korral**

Kui oled

- kogenud füüsilist, vaimset, seksuaalset või majanduslikku vägivalda või
  - sattunud õnnetusse ja
  - muretsed enda või oma lähedaste pärast,
- siis on sul võimalus pöörduda professionaalse abi saamiseks Sotsiaalkindlustusameti spetsialistide poole.

Tasuta nõustamisteenuse telefoni number on 116006. Sulle pakutakse tuge eesti, inglise ja vene keeles. Ohvriabi spetsialist kuulab ära sinu loo ja suunab sind just sulle vajaliku abi juurde.

- **Vajadusel on sul võimalus saada tasuta tõlketeenust:** Sul on õigus tasuta tõlketeenusele suhtlemiseks erinevate ametiasutustega, nagu haridusasutused, tervishoiuteenuse osutajad, kohalikud omavalitsused, töötukassa jmt. Teenust saab kasutada kahe aasta jooksul peale kaitse saamist või kuni tõlketeenuse ettenähtud limiidi täitumiseni. Tõlketeenuse saamiseks tuleb pöörduda elukohajärgsesse kohalikku omavalitsusse. Tõlketeenust saab kasutada nii suuliseks kui ka kirjalikuks tõlkeks. Oluline on tõlketeenuse vajadusest võimalikult varakult teada anda, arvestades tõlkide piiratud saadavust.

## **Sul on rahvusvahelise kaitse saajana kohustus**

- **järgida Eesti põhiseaduslikku korda ja Eesti õigusakte**  
See tähendab eelkõige, et oled kohustatud täitma seadusi, austama Eesti ühiskonna korraldust, eesti keelt ja kultuuri.
- **registreerida oma elukoht** elukohajärgses omavalitsuses ühe kuu jooksul pärast sinna elama asumist.  
See on vajalik näiteks lasteaia- ja koolikoha leidmiseks, sotsiaaltoetuste taotlemisel ja seoses perearstiteenusega. Vajadusel aitab Sind elukohajärgne kohalik omavalitus.
- **läbida kohanemisprogrammi rahvusvahelise kaitse teemamoodul ja eesti keele kursus tasemel A1**

Sind abistab registreerimise ja muude korralduslike küsimustega määratud tugisik või Integratsiooni sihtasutuse nõustaja. Täiendav teave: [www.settleinestonia.ee](http://www.settleinestonia.ee) E-post: [info@settleinestonia.ee](mailto:info@settleinestonia.ee)

- **läbida Sulle määratud tervisekontroll** ja rahvatervisega seotud põhjustel lasta kontrollida enda tervislikku seisundit
- **hoolitseda oma laste ja abivajavate perekonnaliikmete eest**
- **järgida üürilepingu tingimusi ja kohustusi**  
Kui jäta üürilepingu täitmata või rikud seda, võib korteri omanik üürilepingu enne tähtaega lõpetada ja Sa kaotad elukoha.
- **kasutada tugisikuteenust**, kui see on Sulle määratud. Tugisik aitab Sind suhtluses ametiasutuste ja teiste asutustega, et saaksid kohaneda keskkonnas.
- **osaleda eesti keele õppes**  
Keeleõpe on alates 18. eluaastast kohustuslik igale töövõimelisele rahvusvahelise kaitse saajale, kes ei omanda eesti keeles põhi-, kesk- või kõrgharidust, kuni rahvusvahelise kaitse vanaduspensioniealise saajani. **Sul on kohustus omandada kahe aasta jooksul keeleoskustase A2 ja viie aasta jooksul B1.**
- **esitada PPA-le elamisloa pikendamise taotlus** neli kuud enne elamisloa kehtivuse lõppemist.

## Juhul kui

- Sa ei tee koostööd Töötukassa ja teiste ametnikega (sh kohaliku omavalitsuse ametnikega), st ei täida aktiivsuse nõuet, võidakse vähendada Teile määratud sotsiaaltoetusi või need tühistada.
- Paned toime süüteo, siis kannad vastutust Eestis kehtestatud õigusaktide kohaselt.
- Sa ei ole osalenud eesti keele õppes või ei ole ettenähtud ajaks omandanud nõutud keeletaset, võidakse keeleõppe kulud Sinult tagasi nõuda.
- Viibite teises EL liikmesriigis kauem kui 90 päeva 180 päeva jooksul ühes aastas, siis on teisel liikmesriigil õigus Sind Eestisse tagasi saata või kohustada Sind ise lahkuma. Eestisse naasmisel jätkub tugisikuteenus ja eesti keele õpe. Kui oled

eluaseme kaotanud, sest ei täitnud üürilepingu kohustusi, siis pead ise endale ja oma perele uue elukoha leidma. Ka üürilepingu alustamise kulud on sellisel juhul samuti Sinu kanda.

- Pöördute tagasi oma päritoluriiki, võidakse Sinu suhtes alata menetlus rahvusvahelise kaitse ja elamisloa kehtetuks tunnistamiseks. PPA teavitab Sind menetluse algatamisest ja edasistest toimingutest kirjalikult e-kirja teel. Sul on kohustus teha PPA-ga koostööd.
- oled PPA hinnangul ohuks Eesti avalikule korrale või Kaitsepolitsei hinnangul ohuks Eesti julgeolekule, algatatakse Sulle antud rahvusvahelise kaitse kehtetuks tunnistamise menetlus. Menetluse algatamisest teavitab PPA Teid kirjalikult e-kirja teel. Samadel kaalutlustel on PPA-l õigus keelduda Teie ja Teie pereliikmete elamislubade pikendamisest. Teil on kohustus teha PPA-ga koostööd.

**Kinnitan, et minu õigusi ja kohustusi on mulle tutvustatud arusaadavas keeles.**

\_\_\_\_\_

päev / kuu / aasta

\_\_\_\_\_

allkiri

**Kinnitan, et olen saanud minu õigused ja kohustused kirjalikult tõlgituna mulle arusaadavasse keelde.**

\_\_\_\_\_

päev / kuu / aasta

\_\_\_\_\_

allkiri

## KASULIKUD KONTAKTID

Hädaabi number 112

### **Politsei – ja Piirivalveameti teenindused**

Koduleht: <https://www.politsei.ee/et/asukohad/teenindused>

Politsei – ja Piirivalveameti infotelefon: (+372) 612 3000 (E-R: 9:00-17:00)

### **ÜRO Pagulasameti (UNHCR) piirkondlik esindus Põhja Euroopas**

Sveavägen 166, korrus 15

11346, Stockholm, Sweden

Telefon: +46 10 10 12 800

E-post: [swestprotection@unhcr.org](mailto:swestprotection@unhcr.org)

Koduleht: [www.unhcr.org/neu](http://www.unhcr.org/neu)

## TASUTA NÕUSTAMINE

E-post: [asylum.counsel@counsel.ee](mailto:asylum.counsel@counsel.ee)

Tel: +372 53 003 702; +372 53 662 558; +372 5871 2145

## TASUTA ÕIGUSABI

### **SA Eesti Inimõiguste Keskus**

Ahtri 8, 10151, Tallinn

Telefon: (+372) 644 5148

E-post: [asylum@humanrights.ee](mailto:asylum@humanrights.ee)

Koduleht: <https://humanrights.ee/en/>

### **Eesti Advokatuur**

Rävala pst 3, 10143, Tallinn

Telefon: (+372) 662 0665

Koduleht: <http://www.riigioigusabi.ee/>

## ÕIGUSKANTSLER

### **Õiguskantsleri Kantselei**

Kohtu 8, 15193, Tallinn

Telefon: (+372) 693 8400

Faks: (+372) 693 8401

E-post: [info@oiguskantsler.ee](mailto:info@oiguskantsler.ee)

Koduleht <http://www.oiguskantsler.ee>

## KOHUS

### **Tallinna Halduskohus**

Pärnu mnt. 7, 15082, Tallinn

Telefon: (+372) 620 0100

E-post: [talhk.info@kohus.ee](mailto:talhk.info@kohus.ee)

**Tartu Halduskohus**

Kalevi 1, 51010, Tartu

Telefon: (+372) 620 0100

E-post: [tartuhk.info@kohus.ee](mailto:tartuhk.info@kohus.ee)

**Teised kohtud:** <http://www.kohus.ee/en/estonian-courts/contacts>

**VABATAHTLIKU TAGASIPÕÖRDUMISE ja REINTEGRATSIOONI PROGRAMM**

**PPA Tagasisaatmise nõustajate kontaktid:**

e-post: [returncounsel@politsei.ee](mailto:returncounsel@politsei.ee)

telefon: (+372) 56940286

(+372) 53422820

**IOM Eesti**

Parda 4 (5. korrus), 10151, Tallinn

Telefon: (+372) 6116 088 ; Fax: (+372) 6116 089

E-post: [iomtallinn@iom.int](mailto:iomtallinn@iom.int)

Koduleht: [www.estonia.iom.int/](http://www.estonia.iom.int/)

**KOHANEMINE EESTIS**

**Integratsiooni sihtasutus**

**Kohanemisprogrammi teemamoodulites osalemine ja keeleõpe**

Koduleht: [www.settleinestonia.ee](http://www.settleinestonia.ee)

E-post: [info@settleinestonia.ee](mailto:info@settleinestonia.ee)